

28.9.2008

Άρθρο του Προέδρου του ΣΕΒ, κ. Δημήτρη Δασκαλόπουλου για την εφημερίδα «Καθημερινή της Κυριακής»

Αρμόδιος συντάκτης: Βασίλης Ζήρας

Η σημερινή κρίση είναι δομική. Πηγάζει από τη φύση και τη λειτουργία του οικονομικού συστήματος των τελευταίων 25 ετών—του ασύδοτου χρηματοπιστωτικού καπιταλισμού. Ανάγλυφα και με μεγάλο κόστος αποκαλύφθηκαν οι τεράστιοι κίνδυνοι που ελλοχεύουν όταν ο χρηματοπιστωτικός τομέας ουσιαστικά αποδεσμεύεται από την πραγματική οικονομία και λειτουργεί χωρίς αποτελεσματικούς ελέγχους. Η κρίση σηματοδοτεί το τέλος μίας εποχής, —όπως αυτή του 1929 για την παγκόσμια οικονομία και του 1989 για το παγκόσμιο πολιτικό σύστημα.

Οι διορθωτικές κινήσεις που γίνονται σήμερα στο διεθνές σκηνικό, συχνά απεγνωσμένες και με αβέβαιη αποτελεσματικότητα, αποδεικνύουν ότι δεν υπάρχει άμεση και προφανής διέξοδος. Στην καλύτερη περίπτωση, συνθέτουν μία προσπάθεια να μην χειροτερεύσει η κατάσταση. Η αποκατάσταση εμπιστοσύνης και η οικοδόμηση ενός νέου συστήματος αργούν.

Η παγκόσμια κρίση επιτάχυνε την έλευση της ελληνικής, φέρνοντας στο προσκήνιο όλα εκείνα τα -επί δεκαετίες συσσωρευμένα- διαρθρωτικά προβλήματα που ναρκοθετούν την ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και το ίδιο το μέλλον της χώρας. Η διεθνής ανάκαμψη —όταν και όπως έρθει— δεν θα σημάνει και την έξοδο από τα δικά μας αδιέξοδα. Αντίθετα, κινδυνεύουμε εν τω μεταξύ να αντιμετωπίσουμε πρωτόγνωρες αποκλίσεις από το μοντέλο ανάπτυξης και αύξησης της ευμάρειας που ζήσαμε την τελευταία εικοσαετία.

Η σημερινή κρίση, όμως, μας προσφέρει μία μοναδική ευκαιρία να θέσουμε την ανάπτυξη και την κοινωνική πρόοδο σε νέες, ανθεκτικές και σύγχρονες βάσεις. Η αποφασιστική και άμεση επίλυση των δικών μας συσσωρευμένων προβλημάτων είναι μονόδρομος.

Και είναι σίγουρο ότι πρωταρχική έγνοια πρέπει να είναι η ανακούφιση των φτωχών, των χαμηλόμισθων, των συνταξιούχων. Η δημοσιονομική δυσχέρεια δεν μπορεί να αποτελεί άλλοθι απραξίας στον τομέα αυτόν. Η χώρα, όμως, μπορεί και πρέπει να προχωρήσει σε μεταρρυθμίσεις που θα την επαναφέρουν σε τροχιά ταχείας ανάπτυξης, χαμηλού πληθωρισμού και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής μετά το πέρας της κρίσης. Αυτή είναι η εθνική πρόκληση για την κυβέρνηση, το πολιτικό σύστημα, την κοινωνία.

Κύριος άξονας των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων πρέπει να είναι η ενθάρρυνση της επιστροφής στις παραδοσιακές αξίες της παραγωγής ανταγωνιστικών αγαθών και υπηρεσιών. Η ενθάρρυνση της επιστροφής στην πραγματική οικονομία—τη μόνη που δημιουργεί μόνιμο πλούτο και εγγυάται την κοινωνική πρόοδο.

Ο κύριος παράγων για τη μετουσίωση της πολιτικής αυτής σε πράξη είναι η επιχειρηματική τάξη. Από τη φύση τους, οι σύγχρονες επιχειρήσεις έχουν δυνητικά τη μεγαλύτερη ικανότητα να αντιμετωπίσουν την κρίση. Αποτελούν τον κύριο μοχλό ανάπτυξης. Λειτουργούν αξιοκρατικά. Εφαρμόζουν αποτελεσματικά πρότυπα διοίκησης. Καινοτομούν. Προσαρμόζονται γρήγορα. Επιδεικνύουν αυξημένο αίσθημα κοινωνικής ευθύνης.

Σε μία κρίση ο καταναλωτής δίκαια υιοθετεί μία αμυντική, συντηρητική ίσως, στάση. Οι επιχειρηματίες, όμως, από τη φύση τους, αποτελούν το πιο αισιόδοξο και τολμηρό τμήμα της κοινωνίας. Η αβεβαιότητα και η αντιξοότητα είναι μέρος της καθημερινότητας τους. Η έξοδος από τις κρίσεις του παρελθόντος ήταν σχεδόν πάντα το αποτέλεσμα δράσης επιχειρήσεων και επιχειρηματιών που προπορεύθηκαν, όταν οι περισσότεροι άλλοι περίμεναν να περάσει η μπόρα. Αυτό μπορεί να γίνει και σήμερα στην Ελλάδα.

Στον τόπο μας υπάρχουν καταξιωμένες επιχειρήσεις που επενδύουν, δίνουν δουλειά και δημιουργούν πλούτο. Εκκολάπτονται, επίσης, νέοι και δημιουργικοί άνθρωποι, με ιδέες, όνειρα και θέληση που μπορούν να δημιουργήσουν την ανάπτυξη και τις δουλειές του μέλλοντος.

Η αντίληψη ότι μία οικονομία μπορεί να λειτουργεί με βάση τη λογική ότι τα λεφτά παράγουν λεφτά, χωρίς αντίκρισμα και αξία στην πραγματική οικονομία, αποδείχθηκε ότι δεν μπορεί να αποτελεί την ιδεολογία μίας κοινωνίας που ενδιαφέρεται για τη μακρόχρονη πορεία της, για το μέλλον των παιδιών της. Η – αναπόφευκτη πλέον και ευπρόσδεκτη-απομάκρυνση από την αντίληψη αυτή, μας προσφέρει την προοπτική για μία πιο στέρεα οικονομία, ικανή να ικανοποιήσει τη βασική επιδίωξη όλων- τη βελτίωση του βιοτικού μας επιπέδου.

Τα φοβικά σύνδρομα που έχει φέρει στην επιφάνεια η παγκόσμια κρίση, μπορούν εύκολα να μας παρασύρουν στην απέλπιδα και ανώφελη προσφυγή σε περισσότερο κράτος. Το ζητούμενο από την κοινωνία και ιδιαίτερα από την επιχειρηματικότητα, είναι ένα εστιασμένο και αποτελεσματικό κράτος, που ευνοεί την καινοτομία, τη δημιουργικότητα και την προοπτική. Ένα κράτος που προωθεί αντί να αποθαρρύνει, που κινητοποιεί αντί να περιορίζει, που ανταμείβει αντί να αποτρέπει. Ένα κράτος που στηρίζει την πρωτοβουλία αντί την ολιγωρία, την απόφαση αντί την αδιέξοδη συζήτηση, την πράξη αντί τη συναίνεση της απραξίας.